

2024. NOVEMBER 04.

EMLÉKEZÉS LIPTÁK JÓZSEF PROFESSZORRA

Prof. dr. Lipták József

1941-2024

Lipták József professzor a Szent István Tudományos Akadémia tagja, a hazai gyógynövényalapú készítmények minőségbiztosításának megalapozója volt.

2024. október 31-én jött a baráti hír: Lipták József elhunyt szeretett hitvese, Éva közelségében.

Személyesen kötődtem Hozzá. A Budapesti Orvostudományi Egyetemen, a Gyógyszerész Karon évfolyamtársak voltunk. Számomra különös értéket jelentett, hogy Barátom volt. Együtt kirándultunk Bulgáriában, őt a kémia, a gyógyszerészet jobban érdekelte, engem inkább a botanizálás kötött le. Sajátos szemléletünk jól elfért egymás mellett. Később rokonsági kapcsolatba kerültünk, unokahúgomat, *Csekey Évát* vette el feleségül. Ettől kezdve az Országos Gyógyszerészeti Intézet küzdelmes hivatását szakmai és családi vonatkozásban is jobban megértettem. Közös külföldi útjaink közül emlékezetes maradt egy úttörőnek számító termékbemutató Baden bei Wienben. A tanácskozás központjában Sebastian Kneipp, a híres svábföldi pap holisztikus gyógyító tevékenysége állt. Azóta is híve vagyok Kneipp tanításának.

Dr. Lipták József professzor és felesége, dr. Csekey Éva, az OGYI egykori főigazgató-helyettese, szakjogásza számomra erőt adott. Szakmai tanácsokat és baráti megértést

kaptam tőlük. Nem régen, 80. születésnapja alkalmából a Gyógyszerészet folyóiratban köszöntöttem, kívánva neki erőt és egészséget.

Rövid emlékezésemet megosztom a tisztelt Olvasóval.

Lipták József 1941. szept. 2-án, Budapesten született, de soproninak vallotta magát. Tanítónő édesanyjának testvére, Nemenz Harald, a Wiener Egyetem zoológia professzora volt. Édesapja, Lipták János 1944-ben a háborúban hősi halált halt, elesett a hazáért. Fia, József a pécsi orvoskar előterében felállított emlékműnél sokszor tisztelgett, édesapja neve ezen olvasható.

1959-ben a soproni Berzsenyi Dániel Gimnáziumban érettségizett. Mint soproni, diákkora óta anyanyelvi fokon tudott németül.

Pályaválasztásában döntő szerepe volt Nikolics Károlynak, aki később soproni gyógyszerértárvezetőként lett a gyógyszerészeti tudomány akadémiai doktora és az MGYT elnöke. Nikolics professzor felvette segédnek. Ezután lett gyógyszerészhallgató a Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Karán, ahol 1965-ben kapott gyógyszerészi oklevelet. Már végzéskor elnyerte a Gyógyszeripari Kutató Intézet állaspályázatát. 1965-től itt tevékenykedett 1974-ig. Első mesterét, Nikolics professzor példáját követve az analitikai kémia vált szívügyévé. 1972-ben gyógyszerészi doktori fokozatot szerzett prof. Burger Kálmán témavezetésével (ELTE Szervetlen és Analitikai Kémiai Intézet, címe: Kobalt(III)-dioximhalogenid vegyes komplexek egyensúlyi vizsgálata). Az analitikai kémiát magas fokon művelte, ennek jele, hogy gyógyszerészi szemléletét ezután is értékes szakképesítésekkel gazdagította (gyógyszerellenőrzés, gyógyszerügyi-igazgatás, műszeres analitika).

Ezután a gyógynövénykutatásban talált izgalmas témákat. A SOTE Gyógynövény és Drogismereti Intézetében fitokémiai-analitikai tudása bontakozott ki. Itt 1977-ig dolgozott.

Ebben az évben került az Országos Gyógyszerészeti Intézetbe. Gyártásellenőr, főinspektor, majd főigazgatóhelyettes, közben 3 évig Unido-szakértő Nicaraguában. 1990-ben sikerrel védte meg kandidátusi disszertációját a Magyar Tudományos Akadémián („Gyógytermékek hatósági engedélyezésének szervezése”). Az eseményen Zalai Károly professzor mellett opponensi feladatot láthattam el, ami számomra „gyógyszerésztörténeti emlék”. Ebben az évben megtörtént habilitációja is.

Kiemelendő, hogy a gyógytermék kategória kidolgozása és bevezetése a fitoterápia szakszerű alkalmazásában „forradalmi” lépésnek számított, a gyógynövények iránti érdeklődés fellendült, a minőségi szemlélet és szabályozás lehetővé tette a mai, még igényesebb követelményrendszer bevezetését. E téren az OGYI (főként Lipták József, Paál Tamás, Varjúné Bogdán Mária segítő közreműködése révén) elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Lipták József minőségellenőrzési tapasztalatai (egészségügyi szakképzési, igazságügyi szakértő, eü. jogi mediátor) lehetővé tették magasabb, vezetői feladatköröit: 1991-től 2004-ig magasabb beosztásokba (országos tiszti főgyógyszerész, főigazgatóhelyettes, főosztályvezető-helyettes) kerül, megtartva OGYI-státusát.

1998-ban egyetemi tanári kinevezést kap a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetemen, valamint a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán. 2009-ben Sopronban, a Ny-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán egyetemi magántanári kinevezésben részesül.

Számos elismerés jelzi szorgalmas, ügyszerető, hivatástudó aktivitását: MGYT vezetőségi tag, főtitkár, alelnök, szenátor, Acta Pharmaceutica szerk., Gyógyszerészet szerk. tag, Gyógyszerkönyvi Bizottság társelnök, Magyar Eü. Társaság tagja, Magyar Bioetikai Társaság vez. tagja, Professzorok Batthyány Köre tagja, Szent Lázár Katonai és Kórházi Lovagrend tagja. Kiemelem, hogy a Szent István Tudományos Akadémián tartott székfoglaló előadásának témája mindenkor aktuális marad: „Modern Gyógyszereink Biztonsága”. Kitüntetései: Batthyány-Strattmann László díj, Societas Pharmaceutica Hungarica érem, Németh László plakett, Fehér Dániel emlékérem, Lónyai Menyhért emlékérem.

Sokoldalú tudása, tapasztalata, német és angol nyelvtudása lehetővé tették, hogy rendszeresen képviselhesse hazánk gyógyszerészetét külföldi kongresszusokon és munkatanácskozásokon. Nagy része volt abban, hogy az OGYI „Paál Tamás-korszaka” példaként maradjon számunkra.

Gazdag és tevékeny élete Isten ajándéka. A magyar gyógyszerészet mélyen gyászolja. Emlékét őrizzük!

Pécs, 2024. 11. 02.

Szabó László Gyula emeritus professzor

